

Selectieprocedure

Documentaire foto- opdracht Provinciale Atlas Noord-Holland

De Provinciale Atlas Noord-Holland is de (historische) beeldcollectie van de provincie Noord-Holland. Het Noord-Hollands Archief voert het beheer van de collectie uit in opdracht van de provincie. De selectieprocedure voor de documentaire foto-opdracht voor de Provinciale Atlas Noord-Holland is in 2025 herzien en vastgelegd in dit document. Het is de intentie van het Noord-Hollands Archief en de provincie Noord-Holland de procedure jaarlijks te evalueren.

De herziene selectieprocedure is ontwikkeld door Ellen Dosse, projectleider en bestuurder in de fotografiesector, Peter van den Doel, cultureel ondernemer en adviseur op het gebied van fotografie, kunst en erfgoed, Nienke van Kuijeren, beleidsmedewerker erfgoed van de provincie Noord-Holland, Marianne Hamersma, kunstenaar en specialist educatie en presentatie van het Noord-Hollands Archief en Lisa van Beek, medewerker beeldcollectie van het Noord-Hollands Archief onder begeleiding van Marc Prüst, curator en onderzoeker fotografie en visuele cultuur.

De aanleiding voor het herzien van de selectieprocedure is het onderzoek dat in opdracht van de provincie Noord-Holland in 2024 is uitgevoerd door lectoraat Cultureel erfgoed van de Reinwardt Academie binnen de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Er is onderzocht hoe het NHA het proces rondom de jaarlijkse documentaire foto-opdracht zo kan inrichten dat het nieuwe verhalen uit diverse hoeken van de Noord-Hollandse samenleving oplevert. Het resultaat van het onderzoek is het (interne) adviesrapport 'Advies voor concrete stappen naar meer inclusie in de PANH foto-opdracht'.

Februari 2026

Foto voor: Wil van Iersel, Volendam (zeilwedstrijd), uit de serie 'De kust', documentaire foto-opdracht 1995
Foto achter: Martijn van de Griendt, Manifestatie Museumplein, uit de serie 'Ontmoeten', documentaire foto-opdracht 2022

Inhoudsopgave

Collectie van documentaire foto-opdrachten voor de Provinciale Atlas Noord-Holland	3
De documentaire foto-opdracht	4
Doelstelling	4
Kernuitgangspunten	5
Selectiecriteria	6

Collectie van documentaire foto-opdrachten voor de Provinciale Atlas Noord-Holland

Visie

De collecties van de Provinciale Atlas Noord-Holland brengen een variëteit aan objecten samen die gezamenlijk een historisch overzicht geven van het Noord-Hollandse landschap, de rol van de mens daarin en het belang van de samenleving. Aanvullingen houden de Provinciale Atlas actueel en relevant en tonen de interactie tussen mens en landschap.

Missie

Het jaarlijks uitvoeren van de 'documentaire foto-opdracht voor de Provinciale Atlas Noord-Holland' ter aanvulling en het actueel houden van de collectie door middel van het verstrekken van een autonome verhalende opdracht aan een fotograaf.

Context

De Provinciale Atlas Noord-Holland is de (historische) beeldcollectie van de provincie Noord-Holland. Het Noord-Hollands Archief voert het beheer van de collectie uit in opdracht van de provincie. De collectie van documentaire foto-opdrachten van de Provinciale Atlas Noord-Holland is een verzameling van fotografische documentaire verhalen sinds 1991. Met de foto-opdracht wordt de topografische en historische Provinciale Atlas jaarlijks uitgebreid en actueel gehouden door toevoeging van persoonlijke visies op de hedendaagse, maatschappelijke realiteit. De collectie toont diverse perspectieven op het economische, ecologische of industriële landschap, op historische of bouwkundige elementen, de agrarische of stedelijke omgeving, op natuurgebieden en polders. Verweven met alles is de interactie tussen land en de bewoners van Noord-Holland, tussen bewoners onderling, en de beleving van het landschap door de inwoners.

De documentaire foto-opdracht

Doelstelling

De documentaire foto-opdracht voor de Provinciale Atlas Noord-Holland beoogt de komende jaren een verdiepend, gelaagd en actueel beeld te schetsen van de provincie Noord-Holland in al haar diversiteit. De opdracht stimuleert fotografen om, vanuit een persoonlijke en onderzoekende benadering, verhalen te vertellen die relevant zijn voor de provincie en haar inwoners. De opdracht richt zich op autonome, verhalende documentaire fotografie die de thematiek verder verdiept dan louter registrerend, en ruimte biedt aan de maker om het verhaal te sturen en te interpreteren.

Uitnodigingsprocedure fotograaf

De opdracht wordt vanuit het Noord-Hollands Archief begeleid door een fotocommissie. De commissie, bestaande uit fotografiedeskundigen, een beleidsmedewerker van de provincie Noord-Holland en een medewerker van het Noord-Hollands Archief selecteert kandidaten die aansluiten bij de kernuitgangspunten en selectiecriteria (zie pag. 5 & 6). Deze kandidaten worden uitgenodigd een plan te presenteren aan de commissie binnen een door de fotocommissie bepaald thematisch kader. De geselecteerde kandidaat voor de opdracht heeft een door de commissie als best beoordeelde uitwerking van het onderwerp. De samenstelling van de selectie is niet openbaar. De selectie is op uitnodiging en niet op basis van inschrijving.

Samenstelling fotocommissie

De samenstelling van de commissie volgt uit een van de kernuitgangspunten, namelijk: diversiteit en inclusie is het vertrekpunt en sturend in de aanstelling van nieuwe commissieleden. Verder zijn de volgende competenties zijn aanwezig binnen de commissie:

- kennis van jong talent en afgestudeerde fotografen
- kennis van makerschap
- ervaring met begeleiding van makers
- bestuurlijke ervaring
- ervaring met inclusiviteitsbeleid
- kennis van / werkzaam in de professionele fotografie sector

Kernuitgangspunten

Thematische relevantie en urgentie	Onderwerpen die aansluiten bij actuele kwesties of ontwikkelingen in de provincie en van belang zijn voor de Noord-Hollandse samenleving, voortkomend uit de kerntaken van de provincie.
Diversiteit en inclusie	Diversiteit en inclusie zijn gezien de opbouw van de collectie, het vertrekpunt en sturend in zowel thema's, makers als selectiecommissie.
Artistieke en inhoudelijke vrijheid	De fotograaf heeft ruimte om het onderwerp binnen het thematische kader te specificeren, vorm te geven en te verdiepen.
Breed tijdsbeeld en langetermijnopbouw	Over meerdere jaren ontstaat een representatief en veelstemmig beeld van de gehele provincie Noord-Holland, de urgentie van het moment is belangrijk voor het verhaal.
Onderzoekende en verhalende benadering	Makers halen nieuwe informatie, perspectieven en inzichten op en vertalen deze in beeld.
Landschap en mens	Oog voor de ontwikkeling van het landschap, de wederzijdse invloed tussen mens en omgeving en de diverse samenleving binnen dat landschap.
Opdracht	De opdracht is geen wedstrijd en wordt niet uitgezet als open oproep. Selectie vindt plaats door een commissie die waakt over kwaliteit, meerstemmigheid en aansluiting bij de visie.
1 jaar	De opdracht loopt van januari tot en met december en wordt binnen dat jaar afgerond. Het jaar erop wordt het werk tentoongesteld.

Selectiecriteria fotograaf

Onderzoekend vermogen	De fotograaf heeft een aantoonbaar onderzoekend vermogen en is in staat om op lange termijn te werken aan een onderwerp en dit visueel te vertalen in een autonoom, verhalend documentair werk.
Professioneel werkzaam	De fotograaf is professioneel werkzaam en heeft een aantoonbaar track record, bewezen talent aan de hand van presentaties, publicaties, opleiding en portfolio.
Urgent en relevant werk	De fotograaf maakt urgent en relevant werk dat aansluit op de visie en uitgangspunten van de opdracht.
Visie op thema	De fotograaf heeft een visie op het thema en is in staat een duidelijke uitwerking ervan te presenteren aan de commissie.
Bewust van doelstelling	De fotograaf is zich bewust van de doelstelling van de opdracht en neemt dit mee in de uitwerking en vertaling van het thema.
Communicatief	De fotograaf is communicatief vaardig en professioneel in staat de uitwerking en voortgang van het project met regelmaat (tweemaandelijks) te delen met de commissie.
Diversiteit en inclusie	De keuze van de fotograaf volgt uit een van de kernuitgangspunten, namelijk; diversiteit en inclusie is het vertrekpunt en sturend in de selectie.

